

Verslag Workshop ZBS (Zero Budget Sustainability) – 2 mei 2017 *in 6 stappen naar implementatie van energiebesparende maatregelen*

Zero Budget Sustainability (ZBS) is een instrument waarbij gemeenten het bestaande energie-exploitatiebudget kunnen transformeren naar werkkapitaal zodat leveranciers de energiebesparende en opwekkende maatregelen kostenneutraal kunnen implementeren. PPS Netwerk Nederland organiseerde op 2 mei jl. i.s.m. de Gemeente Cranendonck, Facilicom Energiemanagement en BNG Bank een workshop over hoe ZBS (Zero Budget Sustainability) in de praktijk werkt en welke stappen gemeenten moeten nemen om succesvol energiebesparende maatregelen toe te passen.

In de Raadzaal van de gemeente Cranendonck in Budel waren de volgende gemeenten aanwezig: Gemeente Someren, Gemeente Helmond, Gemeente Son en Breugel, Gemeente 's-Hertogenbosch, Gemeente Boekel, Gemeente Eersel, Gemeente Cranendonck, Gemeente Wijchen en de Gemeente Waalre.

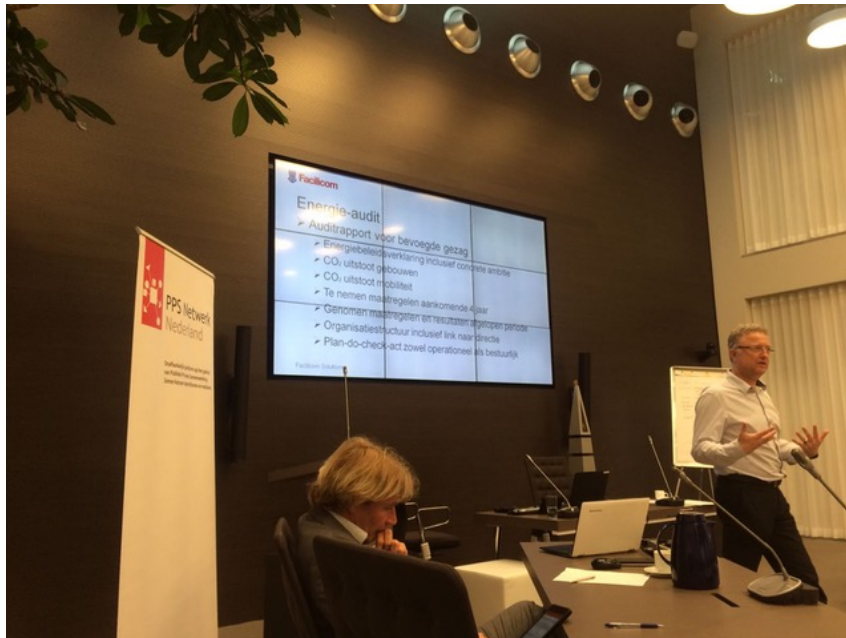
Hieronder vindt u het verslag met de daarin belangrijkste conclusies.

Joost Ploos van Amstel (Directeur Facilicom Energiemanagement)

Er bestaan dit moment allerlei verplichtingen waar (publieke) organisaties aan moeten voldoen met het oog op verduurzaming. Zo staat er in de Wet Milieubeheer dat bij locaties die meer dan 50.000 kWh per jaar gebruiken alle energiebesparende maatregelen die binnen vijf jaar terugverdiend kunnen worden, geïmplementeerd moeten worden. En organisaties die meer dan 200.000 kWh per jaar gebruiken, moeten een actueel energiebesparingsplan opstellen. Daarnaast zijn er concrete doelstellingen: in 2050 moet de samenleving CO₂ neutraal en gasloos zijn en mogen kantoorgebouwen in 2023 maximaal label C hebben.

Om aan deze verplichtingen en doelstellingen te voldoen, zijn veel organisaties aan het onderzoeken hoe zij er op dit moment voor staan (bewustwording) en hoe zij structureel CO₂ uitstoot kunnen terugdringen. De laatste stap zou zijn: duurzame energievoorziening. Technisch is

alles mogelijk, organisatorisch blijkt het vaak lastig en ook de financiering is een uitdaging. Steeds meer gemeenten kiezen daarom voor ZBS achtige structuren omdat zij daarmee het bestaande energie-exploitatiebudget zodanig kunnen herstructureren dat leveranciers de energiebesparende maatregelen kostenneutraal kunnen implementeren. BNG Bank kan hierbij bijvoorbeeld de financiering verzorgen. De grootste uitdaging is hoe de energietransitie te organiseren, zeker als het veel gebouwen betreft waar verschillende leveranciers diverse maatregelen implementeren. Dan is er behoefte aan een vaste structuur i.p.v. elke maatregel projectmatig oppakken.

Caspar Boendermaker (Senior Adviseur BNG Bank)

Het is ondertussen wel duidelijk dat verduurzaming noodzakelijk is. Tot 2008 werd BNG Bank gevraagd om met name publieke voorzieningen (traditioneel) te financieren. Tot 2015 hielp BNG Bank gemeenten om via slimme financieringsconstructies publieke ambities te realiseren en vanaf heden voorziet BNG Bank in de vraag: hoe realiseren wij als gemeente publieke voorzieningen *zonder* zelf financiering aan te trekken en waarbij we bovendien kosten besparen.

De vraag bij veel gemeenten is hoe ga ik dit nu het beste organiseren/realiseren en waar begin ik?

Hieronder een aantal belangrijke stappen die gemeenten moeten nemen alvorens ze energiebesparende maatregelen kunnen implementeren.

- 1) **De basis in orde.** Zorg ervoor dat je basis(administratie) in orde is zoals je energienota/overzicht en een Meerjaren Onderhoudsplan.
- 2) **Ambitie.** Zorg voor heldere en ambitieuze duurzaamheidsdoelstellingen
- 3) **Driehoek duurzaamheid, vastgoed en financiën.** De afdelingen duurzaamheid, vastgoed en financiën zullen elkaar linksom of rechtsom nodig hebben om de verduurzamingsplannen te kunnen realiseren. Je kan ervoor kiezen om deze van elkaar gescheiden te houden. Maar vaak resulteert dit in hoge transactie kosten omdat men elkaar steeds moet opzoeken. Kies er daarom voor om de drie disciplines in een gezamenlijk team te plaatsen zodat men elkaar beter kan vinden tijdens het proces.

4) **Weet wat je hebt aan** Als je niet weet wat je als organisatie hebt aan vastgoed dan is het ook onmogelijk om ambities vast te stellen. Daarom is het noodzakelijk om eerst goed in beeld te hebben als organisatie wat je in bezit hebt (M2 per gebouw), wat de verwachte investeringen zijn aan onderhoud (onderhoudskosten per gebouw) en wat elk gebouw verbruikt aan energie (M3 aan gas en KW/uur).

5) **Weet wat je waar hebt.** Het verschilt nogal of je als gemeente in een metropoolregio situeert, een plattelandsgemeente bent, of een forenzenstad bent. Dat verschilt al per stad maar ook per wijk. Per gebiedstype zijn er energiebesparende maatregelen. Kijk daarom goed naar de eigenschappen van elk gebied (wijkniveau) en maak dan de keuze aan energiebesparende maatregelen. Denk daarbij in TCO (Total Cost of Ownership).

6) **Kennis en kunde** Haal de benodigde kennis en kunde in huis om gemeentelijke verduurzaming te organiseren en te realiseren

Suzan van de Goor (Gemeente Cranendonck)

Het gemeentehuis van Cranendonck is in 2013/2014 grondig gerenoveerd. Ruim 7 ton wordt uitgetrokken voor duurzame maatregelen, waaronder een warmte – en koudeopslaginstallatie en dakpannen met geïntegreerde zonnecellen. De investering in duurzaamheid moet de gemeente over een periode van 40 jaar 1,8 miljoen euro gaan opleveren.

Wat was de reden tot renovatie? De gemeenten Budel en Maarheeze zijn samengevoegd tot de gemeente Cranendonck. De nieuwe gemeente was gehuisvest in het voormalige gemeentehuis van Budel. Dit gebouw was sterk verouderd en voldoet niet meer aan de moderne eisen. In 2011 is besloten dit gebouw te slopen en nieuwbouw neer te zetten. Vanuit de inwoners en de politiek ontstond weerstand tegen dit plan. Eind 2012 is het gemeentebestuur teruggekomen op het nieuwbouwplan en heeft besloten om te gaan renoveren. Het gebouw is ontworpen door architect Jan de Jonge, in de stijl van de Bossche School en die ontwerpelementen gaan we in stand houden. Daarnaast wilden we verduurzamen, dat is een apart besluitvormingstraject geweest. De renovatie mocht niet meer kosten dan de nieuwbouw.

Vervolgsessie Zero Budget Sustainability

Op verzoek van de aanwezige partijen zullen wij op korte termijn een verdiepings-sessie organiseren. Geïnteresseerde partijen kunt zich alvast aanmelden door een email te sturen naar laura.vellekoop@ppsnetwerk.nl

PPS Netwerk Nederland, 2 mei 2017